

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 9000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

LĒMUMS
Valmierā

2023.gada 30.novembrī

Nr.560
(protokols Nr.19, 33.§)

Par Valmieras novada pašvaldības Koku novērtēšanas komisijas 29.09.2023. lēmuma Nr.338 "Par koku ciršanu Alejas ielā 6, Kocēnos, Kocēnu pagastā, Valmieras novadā" apstrīdēšanu

Adresāts (iesniedzējs):

■, personas kods: ■, adrese: ■
■, personas kods ■, adrese: ■

Iesniedzēja prasījums

Valmieras novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) Koku novērtēšanas komisija (turpmāk – Komisija) saņēma ■ (turpmāk – Iesniedzēji) 13.10.2023. iesniegumu (Pašvaldībā saņemts 24.10.2023., reģistrēts ar Nr.4.1.8.3/23/8458; turpmāk – Iesniegums), kurā tiek apstrīdēts Komisijas 29.09.2023. lēmums Nr.338 (protokols Nr.43, 5.§; turpmāk – Lēmums) daļā, ar kuru nolemts neatļaut nocirst 1 parasto osi un 4 trauslos vītulus nekustamajā īpašumā Alejas ielā 6 (zemes vienības kadastra apzīmējums 96640080213), Kocēnos, Kocēnu pagastā, Valmieras novadā (turpmāk – Nekustamais īpašums).

Iesniedzēji lūdz Pašvaldības domi atļaut nocirst vienu parasto osi un četrus trauslos vītulus Nekustamajā īpašumā.

Procesa dalībnieku viedokļi un argumenti

Iesniedzēji apstrīd Lēmumu, kurā nolemts atļaut nocirst 1 parasto kļavu; noteikt zaudējumus par minētā koka ciršanu par dabas daudzveidības samazināšanu 71,71 euro apmērā; noteikt koku ciršanas atļaujas derīguma termiņu (1 gads) un neatļaut viena parastā oša un četru trauslo vītolu nociršanu Iesniedzēju Nekustamajā īpašumā.

Iesniedzēji nepiekrīt tam, ka koku nociršana bojātu Kocēnu ciema ainavu, jo ainavu bojā tieši vējā nolauztie zari, kuri iekrīt blakus esošajā dīķī, un nav iespējams tos no dīķa izņemt. Sakrājoties kritušiem zariem un lapām, dīķis "aizaug". Nepiekrīt Komisijas viedoklim par to, ka koku izciršana atsegtu skatu no galvenās Kocēnu ciema ielas uz māju nekustamajā īpašumā Kalna ielā 3A, Kocēnos, Kocēnu pagastā, Valmieras novadā (precizēta Iesniegumā norādītā adrese Kalna iela 3). Koku vainags ir pietiekami augstu virs zemes, lai teoretizētu par to, vai tie aizsedz skatu. Koki atrodas uz dīķa krants, tos ir stādījis bijušais Nekustamā īpašuma īpašnieks, kas ļāvis tiem pāraugt. Daļa no nocērtamajiem kokiem ir trauslie vītoli. Lielākā vējā dīķis un kaimiņu nekustamā īpašuma pagalmi ir pilns ar atlūzušiem zariem, nereti 20 cm diametrā, kas rada bīstamību gan kaimiņu nekustamā īpašuma iedzīvotājiem, gan arī Kocēnu ciema iedzīvotājiem. Konstanta lūšana arī rada bīstamību,

ka koka stumbri var neizturēt un, iespējams, uzgāzties virsū dzīvojamai mājai Kalna ielā 3, Kocēnos vai uz Alejas vai Ozolu ielas, traumējot tās infrastruktūru. Bīstamību rada arī ošu slimības izplatība (*Chalara fraxinea*), kas var būt arī zaļam un pēc izskata veselīgam osim. Kokam var atmirt saknes, kas samazina koka stabilitāti, un izraisa koka gāšanos pat nelielā vējā bez acīmredzama iemesla. Koku sakņu sistēma "apēd" visas barības vielas nekustamā īpašuma Kalna ielā 3 pagalmā, kā rezultātā tā iedzīvotāji nespēj savā pagalmā neko izaudzēt. Norāda uz pienākumu katru gadījumu vērtēt individuāli, neizsniegt atļauju tikai tāpēc, ka ir pieņemti citi negatīvi lēmumi, nesaistīti ar šo objektu.

Saimniecisko lietu komitejas 16.11.2023. sēdē piedalījās ■■■, norādot, ka problēma ir lūstošo zaru krišana dīķī, tādēļ dīķis lēnām aizaug. Dīķī ir iekritis viens liels nolūzušais zars, kam ir grūti piekļūt, tāpēc tas joprojām atrodas dīķī. Pret kokiem nav iebildumu, bet kaimiņš lūdzis kokus apzāgēt, nevis pilnībā nocirst, lai zari nekrīt kaimiņa īpašumā.

Faktu konstatējums un lēmuma pamatojums

Komisija saņēma Iesniedzēju 24.09.2023. iesniegumu (Pašvaldībā reģistrēts 25.09.2023. ar Nr.3.5.3/23/609) ar lūgumu izsniegt atļauju četrus vītoli, viena oša un vienas kļavas nociršanai sakarā ar to, ka regulāri no kokiem krīt sausie zari diametrā līdz 15 cm, kas var apdraudēt cilvēkus un dzīvniekus. Esošie koki noēno pagalmu, "izēd" pagalmu, zem kokiem nekas neaug.

Iesniedzēji saskaņā ar ierakstu Kocēnu pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. 100000092764 ir Nekustamā īpašuma kopīpašnieki.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 2.maija noteikumu Nr.309 "Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža" (turpmāk – Noteikumi Nr.309) 4.1. un 4.11.apakšpunktu attiecīgās zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam nepieciešama pašvaldības atļauja koku ciršanai ārpus meža, ja kokus cērt pilsētas un ciema teritorijā, un ja tie 1,3 m augstumā no sakņu kakla sasnieguši apkārtmēru atbilstoši šo noteikumu 1.pielikumam. Ievērojot minēto, Iesniedzējiem bija nepieciešama Pašvaldības atļauja koku ciršanai.

Izskatot jautājumu par koku ciršanu, Komisija ir konstatējusi, ka:

1. Nekustamais īpašums atrodas apdzīvotā vietā – Kocēnos, Kocēnu pagastā, Valmieras novadā;
2. Komisija 28.09.2023. veica 24.09.2023. iesniegumā pieteikto koku apsekošanu dabā, to uzmērīšanu un novērtēšanu. Visi ciršanai pieteiktie koki aug rindā, blakus cits citam, pie Nekustamā īpašuma teritorijā esošās ūdenstilpes un kaimiņu īpašuma Kalna ielā 3A, Kocēnos robežas. Apsekošanas laikā tika konstatēts, ka Iesniedzēji lūdz nocirst: parasto osi *Fraxinus excelsior* – stumbra apkārtmērs 1,3 m augstumā no sakņu kakla 2,0 m; trauslo vītoli *Salix fragilis* – stumbra apkārtmērs 1,3 m augstumā no sakņu kakla 1,78 m; trauslo vītoli *Salix fragilis* – stumbra apkārtmērs 1,3 m augstumā no sakņu kakla 1,80 m; trauslo vītoli *Salix fragilis* – stumbra apkārtmērs 1,3 m augstumā no sakņu kakla 2,74 m; trauslo vītoli *Salix fragilis* ar trīs stumbriem – katra stumbra apkārtmērs 1,3 m augstumā no sakņu kakla 1,65 m, 1,74 m un 2 m; parasto kļavu *Acer platanoides* – stumbra apkārtmērs 1,3 m augstumā no sakņu kakla 1,99 m.
3. Visi seši koki, ņemot vērā to labo fizisko stāvokli un augšanas vietu, ir ļoti ainaviski. Tiem nav būtisku stumbru, skaņu vai vainagu bojājumu, trapes vai slimību pazīmes, kas liecinātu par to vitalitātes samazināšanos. Koki ir veseli, dzīvotspējīgi un labi iekļaujas esošajā ainavā. To vainagi ir kupli, salapojuši, priekšlaicīgs lapu zudums tajos netika konstatēts. Tika konstatēti atsevišķi kaltoši zari, īpaši vītoliem, kas pēc Iesniedzēju teiktā, regulāri lūst, taču zaru trauksms un lūšana ir vītoliem raksturīga pazīme. To stāvokli iespējams uzlabot, veicot ar koku ciršanu nesaistītus pasākumus, t.i. izzāģējot sausos/kaltušos un potenciāli bīstamos zarus. Apsekošanas laikā, dienas vidū, apēnojums no kokiem uz kaimiņu īpašumu Kalna ielā 3A, Kocēnos netika konstatēts, jo koki aug minētā īpašuma austrumu pusē.
4. Vienlaikus tika konstatēts, ka kļava aug blakus esošā vītola vainaga projekcijā. Pastāv iespēja, ka kļavai augot lielākai, tiks ietekmēti tās augšanas apstākļi, kā rezultātā,

sasvstarpēji konkurējot, tai veidosies kropls un vienpusējs vainags. Ņemot vērā minēto, ir pieļaujama parastās kļavas nociršana.

Saskaņā ar Komisijas nolikuma 2.1. un 2.2.punktu Komisijas darbības mērķis ir nodrošināt Valmieras novada ārpus meža augošo koku aizsardzību un veicināt Valmieras novada ainavas veidošanu, atbilstoši vides kvalitātes un dabas aizsardzības noteikumu prasībām un novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem. Komisijas uzdevums ir izvērtēt Pašvaldībā saņemtos fizisko un juridisko personu iesniegumus par koku (izņemot augļu koku) ciršanu ārpus meža Valmieras novadā un vainagu sakopšanas (apzāģēšanas) nepieciešamību Valmierā un savlaicīgi, vispusīgi un objektīvi, atbilstoši normatīvo aktu prasībām izvērtējot, pieņemt motivētu lēmumu.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.309 13.punktu Komisija izvērtē koka ciršanas atbilstību normatīvajiem aktiem par sugu un biotopu aizsardzību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī koku ainavisko, dendroloģisko un ekoloģisko nozīmīgumu, koku nozīmi dabas daudzveidības saglabāšanā un antropogēnās negatīvās ietekmes samazināšanā uz virszemes ūdensobjektiem un koku atbilstību ēku ekspluatācijas un cilvēku dzīves vietas un drošības apstākļiem un pieņem lēmumu par atļaujas izsniegšanu koku ciršanai ārpus meža vai par atteikumu izsniegt atļauju.

Tā kā iesniegumu nebija iespējams izskatīt viena mēneša laikā no tā saņemšanas dienas, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 64.panta otro daļu, Pašvaldība 02.11.2023. vēstulē Nr.4.1.8.3/23/8724 pagarināja lēmuma par administratīvā akta izdošanu termiņu līdz 30.11.2023.

Lai Pašvaldības dome varētu pilnvērtīgi izvērtēt koka ciršanas pamatotību, pamatojoties uz Ministru kabineta 2009.gada 2.jūnija noteikumu Nr.507 "Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums" 3.11.apakšpunktu, Pašvaldība 03.11.2023. vēstulē Nr.3.5.3/23/718 "Par atzinuma izsniegšanu koku ciršanai" Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas Kārļukalna birojam nosūtīja lūgumu sniegt atzinumu par vienu trauslo vītola *Salix fragilis*. Pašvaldībā 22.11.2023. saņemts Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas 22.11.2023. atzinums Nr.3.11.1/7280/2023-N (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.3.5.3/23/745; turpmāk – Atzinums), kurā norādīts, ka, veicot koka pārbaudi, 13.11.2023. tika apsekots trauslais vītols *Salix fragilis* ar apkārtmēru 2,75m, mērot 1,3m augstumā virs sakņu kakla. Apsekojuma laikā tika konstatēts, ka kokam ir atsevišķi kaltuši zari, stumbra daļā nav būtisku bojājumu. Vainags un skeletzari atbilstoši taksonam viegli asimetrisks. Vitalitāte laba. Uz koka netika konstatētas ar dabas aizsardzību regulējošajiem normatīvajiem aktiem noteiktas īpaši aizsargājamās dabas vērtības. Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Noteikumu Nr.309 19.punktu, Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija savas kompetences ietvaros sniedz Atzinumu, ka nav pieļaujama trauslā vītola *Salix fragilis* nociršana.

Izvērtējot Komisijas Lēmumā norādīto, secināms, ka koku bīstamība nav konstatēta – zem kokiem neatrodas ēkas, autostāvvietas vai gājēju ceļi. Turklāt koku vainaga lielākā daļa ir veidojusies dīķa virzienā, tādējādi tie ir noliekušies prom no kaimiņu zemes gabala Kalna ielā 3A, Kocēnos, kas samazina risku krišanas gadījumā bojāt kaimiņu īpašumu. Iesniedzēju minētais apēnojums kaimiņu zemes gabalam Kalna ielā 3A, Kocēnos dienas vidū nav konstatēts, līdz ar to šim argumentam nav piešķirama izšķiroša nozīme. Komisija nav konstatējusi koku vitalitātes mazināšanos, ir sniegusi ieteikumus ar koku ciršanu nesaistītu pasākumu veikšanai, t.i. izzāģējot sausos/kaltušos un potenciāli bīstamos zarus.

Tādējādi, lai novērstu sauso, kaltušo zaru lūšanu, iespējams veikt dekoratīvo apgriešanu, ko vītols labi pacieš – tā vainags kļūst blīvāks un skaistāks. Ar apgriešanu var regulēt arī koka augstumu, apvaldot tā augšanu. Liekos zarus labāk apgriezt agrā pavasarī līdz veģetācijas sākumam vai vēlā rudenī, bet viegli koriģēt var arī vasaras laikā. To labāk paveiks sertificēts kokkopis/arborists, izvērtējot koka zaru apzāģēšanas nepieciešamību, kā arī ņemot vērā koku sugai raksturīgo formu, tā uzbūvi, augšanas īpatnības, drošības un veselības apsvērumus, tādējādi paildzinot tā mūžu, kā arī padarot drošāku apkārtējo teritoriju.

Vītoli ainaviski nodala Kokmuižas vēsturisko kompleksu no dzīvojamo māju apbūves, kam Pašvaldības domes ieskatā ir nozīme Kocēnu ciema ainavas veidošanā. Koki piešķir Kocēnu ciemam ainavisko vērtību.

Iesniedzēji izteikuši bažas par ošu kalšanas slimības (*Chalara fraxinea*) izplatības radīto bīstamību. Saskaņā ar Valsts augu aizsardzības dienesta oficiālajā tīmekļa vietnē pieejamo¹ informāciju minētā slimība izraisa ošu lapu, mizas un koksnes kalšanu, kā arī vainaga izretināšanos. Infekcijai pastiprinoties, oši var strauji nokalst. Pieaugušiem kokiem simptomi ir redzami gan uz lapām, gan zariem un stumbra. Pirmie slimības simptomi ir mazi, nekrotiski laukumi, kas parādās uz koku lapām un mizas. Infekcijai pieaugot, plankumi paplašinās, lapas novīst, koka vainags izretinās un koks pilnībā nokalst. Uz iepriekšējā gada kritušajām lapām vai zariem attīstās balti sēnes augļķermeņi – apotēciji, kas redzami no jūnija līdz oktobrim. Komisija Lēmumā nav konstatējusi kādu no ošu kalšanas pazīmēm. Komisijai nav pamata, atsaucoties uz teorētisku iespējamību par koka spēju radīt bīstamību, izsniegt koku ciršanas atļauju. Tas būtu pretrunā Komisijas darbības un koku ciršanas atļaujas saņemšanas mērķim.

Vienlaikus Pašvaldības dome nesaskata pazīmes, kas liecinātu par to, ka Komisija katru gadījumu nevērtē individuāli. Komisija ir veikusi konkrēto koku apsekošanu dabā, to uzmērīšanu un novērtēšanu. Lēmumā ir uzskaitīti visi koki, kurus vēlas nocirst lesniedzēji, norādot to sugu, stumbra apkārtmēru un augstumu, sniegts novērtējums par to nociršanas pieļaujamību. Ir tikai saprātīgi sagaidāms, ka Komisija, pieņemot lēmumu par koku ciršanu, līdzīgos un salīdzināmos gadījumos lems līdzīgi, savukārt atšķirīgos – atšķirīgi.

Ievērojot minēto, kā arī Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās pārvaldes Atzinumu, Komisija ir pieņēmusi izvērtētu Lēmumu, kas atstājams negrozīts.

Lēmums

Ņemot vērā iepriekš minēto un, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 81.panta otrās daļas 1.punktu, Valmieras novada pašvaldības 2021.gada 28.oktobra saistošo noteikumu Nr.16 “Par koku ciršanu ārpus meža Valmieras novadā” 20.punktu, Pašvaldības domes Saimniecisko lietu komitejas sēdes 16.11.2023. atzinumu,

Pašvaldības dome, balsojot: ar 15 balsīm “Par” (Andrejs Gluhovs, Andris Klepers, Edvīns Straume, Guna Ķibere, Guntars Štrombergs, Guntis Gladkins, Jānis Baiks, Jānis Upenieks, Kaspars Kļaviņš, Mareks Bērziņš, Reinis Muižnieks, Ričards Gailums, Toms Upners, Uldis Jansons, Vugars Ecmanis), “Pret” – nav, “Atturas” – nav, nolemj:

atstāt Valmieras novada pašvaldības Koku novērtēšanas komisijas 29.09.2023. lēmumu Nr.338 (protokols Nr.43, 5.§) negrozītu.

Piemērotās tiesību normas

1. Ministru kabineta 02.05.2012. noteikumu Nr.309 “Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža” 4.1., 4.11.apakšpunkts un 13.punkts;
2. Valmieras novada pašvaldības 28.10.2021. saistošo noteikumu Nr.16 “Par koku ciršanu ārpus meža Valmieras novadā” 20.punkts;
3. Valmieras novada pašvaldības Koku novērtēšanas komisijas nolikuma, kas apstiprināts ar Valmieras novada pašvaldības domes 28.10.2021. lēmumu Nr.460 (protokols Nr.14, 28.§) “Par Valmieras novada pašvaldības Koku novērtēšanas komisijas un nolikuma apstiprināšanu” 2.1. un 2.2.punkts;
4. Ministru kabineta 02.06.2009. noteikumu Nr.507 “Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums” 3.11.apakšpunkts;
5. Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmā daļa, 64.panta otrā daļa, 76.panta pirmā daļa; 80.panta pirmā daļa; 81.panta pirmā daļa un otrās daļas 1.punkts.

¹Pieejams: <https://www.vaad.gov.lv/en/media/1475/download>.

Izvērtētā dokumentācija

1. Iesniedzēju 24.09.2023. iesniegums (Pašvaldībā reģistrēts 25.09.2023. ar Nr.3.5.3/23/609) uz 2 lappusēm;
2. Komisijas 29.09.2023. lēmums Nr.338 (protokols Nr.43, 5.§) uz 3 lappusēm;
3. Iesniedzēju 13.10.2023. iesniegums (Pašvaldībā reģistrēts 24.10.2023. ar Nr.4.1.8.3/23/8458) uz 3 lappusēm;
4. Pašvaldības 02.11.2023. vēstule Nr.4.1.8.3/23/8724 par administratīvā akta izdošanas termiņa pagarinājumu uz 1 lappuses;
5. Komisijas 03.11.2023. vēstule Nr.3.5.3/23/718 uz 5 lappusēm;
6. Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas 22.11.2023. atzinums Nr.3.11.1/7280/2023-N (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.3.5.3/23/745) uz 1 lappuses.

Lēmums stājas spēkā ar tā paziņošanas brīdi. Atbilstoši Paziņošanas likuma 9.panta otrajai daļai dokuments, kas sūtīts pa elektronisko pastu, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 79.panta pirmo daļu, 188.panta pirmo daļu un 189.panta pirmo daļu šo lēmumu administratīvā akta adresāts var pārsūdzēt viena mēneša laikā Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc pieteicēja adreses (juridiskā persona – pēc juridiskās adreses).

Domes priekšsēdētājs

Jānis Baiks